

शिवपुरी गाउँपालिका

आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

(गाउँपालिका अध्यक्ष श्री रामकृष्ण थापाले मिति २०७६ आषाढ १० गते पाँचौ गाउँसभामा पेश गर्नु भई सभाबाट सर्वसम्मत पारित भएको नीति तथा कार्यक्रम)

गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

यस गरिमामय समारोहमा उपस्थित सदस्यज्यूहरू समक्ष गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को समग्र नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्न पाउँदा म गौरवान्वित भएको छु ।

सर्वप्रथम, मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय स्वाधिनता र स्वतन्त्रताका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु ।

यस गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोंच “शिवपुरी समृद्धि र विकासको आधार: शिक्षा, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार” भन्ने मूल ध्येय तथा “सहभागितामूलक दिगो विकासको माध्यमबाट शिवपुरी गाउँवासीमा सम्बृद्धि ल्याउने” उद्देश्यलाई व्यवहारमा उतार्न विभिन्न चरणको सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरी आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु । चालु आर्थिक वर्षमा यस गाउँपालिकाले राजनैतिक दल, कृषक प्रतिनिधि, बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको प्रतिनिधि, संघ संस्थाका प्रतिनिधि, शिक्षक प्रतिनिधि, सहकारी प्रतिनिधि, नागरिक अगुवा लगायत विकासमा चासो राख्ने ब्यक्तित्वहरूको सक्रिय सहभागितामा आवधिक योजना निर्माणको काम सम्पन्न भएको छ । उक्त योजनाले सुभाएका विषयहरू समेतलाई समेट्दै गाउँपालिकाको तर्फबाट गाउँपालिका प्रमुखको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अवसर प्राप्त भएकोमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

विगत लामो समयको निरन्तर प्रयास पछि संघीय संरचनालाई आत्मसात् गरी नेपालको संविधान, २०७२ को कार्यान्वयन संगै वडा कार्यालयहरू र गाउँपालिकाबाट स्थानीय स्तरका सेवा प्रवाह भईरहेकोमा सम्पूर्ण गाउँवासीहरूलाई म पुनः हार्दिक बधाई एवम् शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

सिमित श्रोत साधन परिचालन गरी नतिजामूलक उपलब्धी हाँसिल गर्न गाउँपालिकामा बस्तीस्तर देखि पहिचान भई वडा समिति हुँदै प्राथमिकताका साथ आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू समाविष्ट गरिने छन् ।

आगामी आर्थिक वर्षको कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा दिगो विकासमा आधारित योजना तर्जुमा, लागत सहभागितामा कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा प्रभावकारिता, सुरक्षित आवास, यातायात, खानेपानी तथा सरसफाई, शान्ति, सुरक्षा, सुशासन, जनकेन्द्रित सेवा प्रवाह, संस्थागत क्षमता सुदृढीकरणका एवं योजनाबद्ध विकास एवं लक्षित बर्गको उत्थान र विकासमा सहकार्य तथा साभेदारी जस्ता प्राथमिकताका आधारहरू अवलम्बन गरिएको व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

बजेटले परिलक्षित गरेको उद्देश्य प्राप्तिको लागि सरोकारवाला निकायको प्रभावकारी समन्वयमा जोड दिएको छु । साथै आधारभूत सेवा तथा पूर्वाधार विकासमा समन्वय, सहकार्य, सहभागिता र साभेदारी, राजश्वका क्षेत्रहरुको पहिचान र अधिकतम परिचालन, ठूला योजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययन एवं डिजाइन, सन्तुलित विकासका लागि सामाजिक परिचालन तथा संघ सस्थाहरुसँगको सहकार्य र साभेदारीमा जोड दिने रणनीति अवलम्बन गरिने ब्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

सभाका सदस्यज्यूहरु ,

अव म आगामी आ.ब.२०७६/७७ का मुख्य मुख्य क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

दीर्घकालीन सोच :

“शिवपुरी विकास र समृद्धिको आधार : शिक्षा, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार”

प्राथमिकताका क्षेत्रहरु

यस गाउँपालिकाबाट निम्न बमोजिमको प्राथमिकताका आधारमा विषयगत र क्षेत्रगत नीति, कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

१. समृद्ध शिवपुरीका लागि शिक्षा, कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, स्वास्थ्य र व्यापारको प्रवर्द्धन तथा विकास,
२. दिगो विकासका लागि योजना तर्जुमा, लागत सहभागितामा कार्यान्वयन, एवं अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा सुनिश्चितता,
३. आधारभूत आवश्यकताको आधारमा व्यवसायिकता विकास एवं सुरक्षित आवासका लागि आवश्यक नीति तर्जुमा,
४. ग्रामीण आधारभूत सेवाहरु जस्तै सडक यातायात सञ्जाल विकास, विस्तार एवं स्तरोन्नती, ढल निकास, खानेपानी तथा सरसफाई एवं वातावरण सन्तुलन र विकास ,
५. शान्ति, सुरक्षा, सुशासन, जनकेन्द्रीत सेवा प्रवाह, संस्थागत क्षमता सुदृढिकरणका एवं योजनाबद्ध ग्रामीण विकास,
६. महिला, बालबालिका, अशक्त/अपाङ्ग, दलित, आदिवासी/जनजाति, पिछडिएका वर्ग र अति गरिब तथा सिमान्तकृत समुदायको विकास,
७. विकासमा गैर-सरकारी तथा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य र साभेदारी,

नीति

१) पूर्वाधार तथा भौतिक संरचना बिकास नीति तथा कार्यक्रम :

१. शिवपुरी गाउँपालिकाको सबै वडा समेट्ने गरी शिवपुरी कृषि रिङ्गरोड एवं प्रत्येक वडामा एक वडा गौरवको योजना निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । साथै वडा केन्द्र देखी गाउँपालिका सदरमुकाम सम्मको सडक निर्माणमा जोड दिईनेछ । कृषि रिङ्गरोडको ट्रयाक खोल्ने काम सम्पन्न हुने गरी यसै आ.ब.मा ठेक्का व्यवस्थापन भएको छ ।
२. सबै वडाहरुलाई समेट्ने गरी दीर्घकालीन एवं सामरिक महत्वका गाउँपालिकाका गौरवका योजना छनौट तथा कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिईनेछ । पूर्वाधार वा सामाजिक बिकाससँग सम्बन्धित

- आयोजनाहरु वस्ती र वडास्तरमा सहभागितामूलक पद्धतिबाट छनौट, तर्जुमा एवं प्राथमिकताको आधारमा कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । आयोजना छनौटको क्रममा रु ५ लाख भन्दा बढी लागत लाग्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
३. आगामी ३ वर्ष भित्र एक घर एक धारा सहित स्वच्छ खानेपानीको सुविधा पुर्‍याइनेछ । एक घर एक धारा सहित स्वच्छ खानेपानी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 ४. गाउँपालिका र वडा भवन निर्माणको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ । आगामी दुई वर्ष भित्रमा गाउँपालिका र सबै वडाको आफ्नै प्रशासनिक भवन हुनेछ । वडाको कार्यालय सञ्चालनका लागि भवन निर्माण गर्न जग्गा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
 ५. जनसहभागितामा सञ्चालन गरिने आयोजनाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित उपभोक्ताहरुलाई नै हस्तान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ । लागत सहभागिता कम्तिमा **५ प्रतिशत** कायम गरिने छ ।
 ६. दिगो पूर्वाधार, प्रविधिको प्रयोग एवं आर्थिक विकासका लागि समपुरक कोषबाट सञ्चालन गरिने आयोजनामा विभिन्न क्षेत्रानुसार उपभोक्ता समूहको २० देखि ५० प्रतिशत सम्मको लागत अंश अग्रिम रुपमा कोषमा दाखिला गरेपछि कार्यान्वयन अनुमति दिइने नीति लिइनेछ । समपुरक कोषमा आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
 ७. भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन कार्यलाई नियमित बनाई प्रभावकारी रुपमा अगाडि बढाइनेछ ।
 ८. पूर्वाधार निर्माणमा प्रभावकारिता एवं एकरूपता कायम गर्न गाउँपालिका भित्र निर्माण सामाग्रीको दररेट एवं एकै प्रकृतिका निर्माण उपकरण, जेसिवि, स्काईभेटर, डोजरहरुको भाडादरमा न्यूनतम दरमा एकरूपता कायम गरिनेछ ।
 ९. यस गाउँक्षेत्रमा सडक निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न तयार गरिएको गाउँ यातायात गुरुोजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ । मध्य पहाडी लोकमार्ग, छहरे टोखा सडक आसपास सडक बत्तिलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
 १०. नेपाल सरकारको भू-उपयोग नीति अन्तर्गत गाउँपालिकास्तरीय भू-उपयोगलाई व्यवस्थित गर्न शुरुवात गरिने छ । गाउँ क्षेत्र भित्रको सार्वजनिक जग्गाको लगत संकलन तथा संरक्षण गरिनेछ ।
 ११. शिवपुरी गाउँपालिका भित्र भवन निर्माण आचारसंहिता प्रभावकारी रुपमा लागू गरिनेछ ।
 १२. समुदायको नयाँ स्थानमा एकै ठाउँमा १० घर भन्दा बढी घर निर्माण भएमा शौचालय, पानी, सडक विस्तारमा आवश्यक सहयोग गरिने नीति लिइनेछ । गाउँपालिका भित्र नवनिर्मित भवन पूर्वाधार निर्माणलाई भुकम्प प्रतिरोधी बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
 १३. गाउँको समग्र विकास निर्माणमा सार्वजनिक नीजि साझेदारी (Public Private partnership, PPP) को अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ ।
 १४. उज्यालो शहर निर्माणका लागि बैकल्पिक उर्जाको प्रयोगबाट लोकमार्ग आसपासमा सडक वत्ति विस्तार गरिनेछ । काठका विद्युत पोल विस्थापन एवं सडक पोल व्यवस्थापन गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र लिखु खोलाको विभिन्न स्थानमा साना हाईड्रो उत्पादनको संभाव्यता अध्ययन, सामुदायिक र संस्थागत लगानीमा उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ । पर्यावरणीय प्रतिकुल असर नपर्ने गरी गाउँपालिका भित्र स्याल्पिङ एवं अन्य खोलाको विभिन्न स्थानमा नदीजन्य पदार्थ उत्पादन गर्न संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
 १५. सबै वडा कार्यालय तथा सेवा केन्द्रहरुमा द्रुत गतिको ईन्टरनेट सेवा पुर्‍याइनेछ ।

१६. यस गाउँपालिका क्षेत्रमा आवश्यक भोलुङ्गे पुल निर्माण योजनालाई निरन्तरता दिईने छ । यसको लागि समपुरक कोषको व्यवस्था गरिनेछ । निर्माण भई सकेसकेको भोलुङ्गेपुलहरूको आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भारको व्यवस्था मिलाईने छ ।
१७. गाउँपालिका भित्र शहरोन्मुख तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा प्रतीक्षालय तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
१८. कच्ची सडकहरूको मर्मत सम्भारको लागि सडक लेन्थ म्यान राख्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

२) आर्थिक प्रशासन तथा राजस्व परिचालन नीति:

१. राजस्व बाँडफाँड सम्बन्धी कामलाई प्रचलित ऐन तथा प्रचलित नीति, मार्गदर्शन र कार्यविधि बमोजिम व्यवस्थित बनाई राजस्व अभिवृद्धि गरिनेछ । करका दायरालाई फराकिलो पारी न्यून दरमा कर, शुल्क, दस्तुर कायम गरी सरल सहज तरिकाबाट भुक्तानी गर्न मिल्ने पद्धति अवलम्बन गरिनेछ ।
२. यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बसोवास गर्ने गाँउबासीहरूको क्षमता, अन्य गाँउपालिकाहरूको तुलनात्मक अध्ययन, प्रचलित ऐन नियमको प्रावधान बमोजिम करका दर निर्धारण गरिने छ ।
३. कर उठाउन करदाताहरूको तथ्याङ्क संकलन गरिनेछ । गाँउपालिकाको राजस्व वृद्धिका लागि उद्योग, कलकारखाना, खोलन सहजीकरण गर्ने, सबै प्रकारका उद्योग, व्यवसायलाई करको दायरामा समेटिनेछ ।
४. गाँउपालिका भित्रका सबै पेशा, व्यवसायको गाउँपालिकामा दर्ता गरिनेछ । गाँउपालिकालाई बुझाउनु पर्ने विभिन्न शुल्क दस्तुर समयमै बुझाउनेलाई केही अंश छुट सुविधा दिने नीति लिईनेछ ।
५. राजस्वको आधार, दर र प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमा आधारित गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।
६. राजस्व व्यवस्थापन सम्बन्धी एकीकृत ऐन, नियम र कार्यविधि तयार गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
७. आन्तरिक आयको संकलन, दाखिला तथा अभिलेखनलाई नियमित र व्यवस्थित गरिनेछ ।
८. कर तथा गैर कर राजस्व सम्बन्धी ऐन, नियम तथा कार्यविधि सम्बन्धमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र करदारताको क्षमता विकास गरिनेछ ।
९. यसै वर्ष गरिएको राजस्व सुधार कार्य योजना सम्बन्धी अध्ययनले सुझाएका क्षेत्रहरूमा सुधारका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३) सामाजिक विकास नीति तथा कार्यक्रम:

(क) अध्ययन अनुसन्धान, वातावरण, तथा विपद् व्यवस्थापन, स्वास्थ्य तथा सरसफाई नीति तथा कार्यक्रम :

१. यस गाउँपालिकालाई प्लाष्टिक प्रयोगमा निरुत्साहित गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । फोहर व्यवस्थापन गर्नको लागि स्थायी ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माणको लागि स्थान पहिचान गर्न पहल गरिनेछ ।
२. गाउँ क्षेत्रभित्रका छाडा कुकुर तथा पशु चौपायलाई नियन्त्रणमा लिई व्यवस्थापन गर्न, मरेका पशुपंक्षीहरूलाई व्यवस्थापन गर्ने साथै बाँदरले समुदायमा पारेको हानी नोक्सानी, असरलाई नियन्त्रण गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
३. एक महिनामा एक दिन सबैको सहभागितामा सरसफाई अभियान एवं सरसफाई अनुगमन सञ्चालन गरिनेछ । शिवपुरी गाउँपालिकाको लिखु खोला, स्यात्पिड खोल र अन्य सहायक खोला सरसफाईको लागि जनचेतना अभिवृद्धिमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. गाउँपालिकाको न्यायिक सम्पादनमा प्रवाहाकारीता एवं विश्वसनियता बृद्धि गर्न स्थानीय न्यायिक समितिलाई सक्षम सवल बनाईनेछ ।
५. स्वास्थ्य संस्थाहरुको सेवा नियमित, पारदर्शी एवं व्यवस्थित बनाई हरेक नागरिकमा सेवाको पहुँच कायम गरिनेछ । गाउँपालिकामा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि उच्च सुविधा सेवा प्रदान गर्ने अस्पताल यसै वर्ष देखी निर्माण गर्न आवश्यक जग्गा पहिचान गरी निर्माण कार्य शुरुवात गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने क्लव, समुदाय, संस्थालाई आवश्यक प्रोत्साहन गरिनेछ ।
६. गाउँपालिकाको केन्द्रमा Lab, Video X-ray सुविधा सहित MBBS Doctor सहितको विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन शुरुवात गरिने छ ।
७. नयाँ बर्थिङ्ग सेन्टरको स्थापना तथा भईरहेकोमा स्तरोन्ती गरिनेछ र कुनैपनि गर्भवती महिला सुरक्षित स्वास्थ्य संस्थामा मात्र सुत्केरी हुने अवस्थाको सिर्जना गरिनेछ ।
८. स्वास्थ्य संस्थाको सुदृढीकरण गर्दै लगिनेछ । हरेक वडामा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई स्थापना गर्ने कार्यलाई क्रमश लागु गर्दै लगिनेछ ।
९. आ. व. २०७५/७६ को आषढ मसान्त सम्ममा गाउँपालिकालाई पूर्ण खोपयुक्त घोषण गरी आ. व. २०७६/७७ मा सो को दीगोपनाको लागि निरन्तर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१०. बेरोजगार युवाहरुलाई लक्षित गरी उमेर समुहमा आधारित प्रशिक्षण, सिपमूलक तालिम व्यवसायिकतामा जोड दिने नीति लिईनेछ ।
११. विपद् व्यवस्थापनलाई सहज बनाउन गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिने, विपदको आवश्यक पूर्व तयारी तथा विपद् पश्चात व्यवस्थापनको प्रभावकारी नीति लागू गरिनेछ ।
१२. गैर सरकारी संस्थाहरुसँगको सहकार्यलाई मजबुत बनाउन आवश्यक निर्देशिका तयार पारी विकास निर्माण कार्यलाई एक छाता नीति मार्फत अगाडि बढाईने छ ।
१३. खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको दीगोपनाका लागि मर्मत संम्भारकोष व्यवस्था सहित उपभोक्ता समितिको भूमिकालाई कृयाशिल गराई अपनत्व अभिवृद्धिका गरिनेछ ।
१४. एक घर एक शौचालय र पिउनेपानीको व्यवस्थालाई कार्यान्वयनमा ल्याइ पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
१५. सम्पूर्ण विषयगत योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन गर्दा विपद जोखिम न्युनिकरण तथा जलवायु अनुकुलनलाई एकिकृत गरिनेछ । समुदायमा आधारित विपद जोखिम न्युनिकरण तथा विपद व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी समुदाय परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ । सो को लागि समुदायस्तरमा स्वयम सेवकहरुलाई परिचालन गर्न तालिम तथा विपद कोष स्थापना गरिनेछ
१६. खोला तथा खोल्सामा सिधै ढल जोड्ने कार्यलाई दण्डित गरिनेछ ।

ख) समुदाय विकास तथा समावेशी विकास नीति :

१. गाउँपालिकाद्वारा सञ्चालन गरिने सीप तथा स्वरोजगारमूलक, क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरु लागत सहभागिताको आधारमा सम्बन्धित सरकारी निकाय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुको सहकार्यमा सञ्चालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न संघसंस्थाहरुद्वारा संचालित कार्यक्रमहरुलाई गाउँपालिकाको दायराभित्र ल्याईनेछ ।

३. महिला, एकल महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, अपाङ्ग, असहायको उत्थानका लागि लक्षित वर्ग कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित क्षेत्रमा क्रियाशिल संघसंस्था संग समन्वय गर्दै उक्त वर्गको सशक्तिकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । चालू आ. व. मा अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणको लागि गाउँपालिका स्तरमा शिविर संचालन गरिएको र आवश्यकता अनुसार यस्ता कार्यक्रमहरु मार्फत अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
४. विकासका दृष्टिले पछाडि परेका वडा तथा क्षेत्रको समानुपातिक एवं सन्तुलित विकासका लागि ती क्षेत्रका समुदायले जुटाउनुपर्ने लागत सहभागिताको भारलाई कम गर्न सकारात्मक बिभेदको नीतिलाई अगाडि बढाईनेछ । बेरोजगार युवाहरुलाई कृषि, पशुपालनमा आधारित ब्यवसायिक विकासको लागि विशेष अनुदानको नीति लिईनेछ ।
५. गाउँ क्षेत्रभित्र अनाथ बालबालिका, अपाङ्ग, सुस्त मनस्थिति, मानसिक सन्तुलन गुमाएका तथा बुद्धबृद्धाको उचित व्यवस्थापन तथा स्याहारका लागि आवश्यक सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्ने संघसंस्थालाई सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
६. बालबालिका, अपाङ्ग, सुस्त मनस्थिति, मानसिक सन्तुलन गुमाएका तथा बुद्धबृद्धाको अत्यावश्यक सहयोगको लागि एक हित कोष स्थापना गरिनेछ ।

ग) शिक्षा, कृषि, बन, व्यापार, खेलकुद, साहित्य, सञ्चार, कला र संस्कृति, सुरक्षा नीति :

१. शिक्षा क्षेत्रमा गुणस्तरीय सुधारका लागि गाउँपालिका भित्रका सबै सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा २ र ३ सम्म अनिवार्य अंग्रेजी भाषामा पठन पाठनको ब्यवस्था मिलाईनेछ, । क्रमिक रुपमा माथिल्लो तहको कक्षामा पनि अंग्रेजी भाषामा पठन पाठनको ब्यवस्था मिलाउदै लगिनेछ । सोको लागि पूर्वाधार निर्माण एवं जनशक्ति ब्यवस्थापनमा जोड दिईनेछ । विषयगत शिक्षकहरुलाई विषयगत ज्ञान सिप, क्षमता बृद्धि हुनेगरी आवश्यक प्रशिक्षण तालिमको ब्यवस्था मिलाईनेछ । विद्यालयहरुको विद्यार्थी संख्या अनुसार दरबन्दी मिलाउने तथा गाउँपालिकामा उच्च शिक्षा कलेज स्थापना गर्ने तथा गाउँपालिकामा रहेका पुस्तकालयहरुको प्रभावकारी सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने नीति लिईनेछ । हरेक माध्यामिक विद्यालयमा कम्प्युटर शिक्षा लागु गरिनेछ ।
२. जनसहयोगबाट संचालित मा.वि.हरु र आधारभुत विद्यालयहरुलाई विशेष अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
३. गाउँपालिका क्षेत्रका जेहन्दार, गरीब विद्यार्थीलाई प्राविधिक उच्च शिक्षा अध्ययन (MBBS, Engineering) को लागि क्रमश छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउदै लगिनेछ ।
४. यस गाउँपालिकामा सञ्चालनमा रहेको एक मात्र स्नातक तहको क्याम्पस श्री जनज्ञान निकेतन क्याम्पसलाई उच्च शिक्षाको सञ्चालनको लागि आवश्यक सहयोग गरिने छ ।
५. स्याउरे भुमे उ. मा. वि.ले पहिले चर्चेको ढुङ्गेडाँडाको भवन र जग्गाको उपयोग गर्दै कृषि र पशुसेवा सम्बन्धी प्राविधिक शिक्षालय संचालन गरिनेछ ।
६. प्रस्तावित मा.वि. तथा नि.मा.वि.हरुमा विषयगत शिक्षकहरुको लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
७. बालविकास स. का. र कार्यालय सहयोगीहरुलाई पोशाक भत्ता तथा प्रोत्साहन भत्ता ब्यवस्था गरिनेछ ।
८. कृषिमा आधुनिकीकरण गर्दै रोजगार प्रवर्द्धन र ब्यवसायीकरणका लागि विशेषज्ञबाट माटोको परिक्षण गराई अधिकतम लाभ प्राप्त हुने कृषि उपज उत्पादन र ब्यवसायमा जोड दिईनेछ । तरकारी जोनको विकास, खेति योग्य जग्गा जमिन बाँझो राख्न नपाईने, बाँझो जग्गाको उपयुक्त ब्यवस्थापनका लागि

आवश्यक नीति लिइनेछ । शिवपुरी ब्राण्डको विउविजन उत्पादन आत्मनिर्भर र निकासीमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ । गाउँपालिका भित्र खेतियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याईनेछ । समूह खेती, कृषि सहकारीलाई प्राथमिकता दिइनेछ । साथै कृषि क्याम्पस स्थापना गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

९. शिवपुरी गाउँपालिकामा उन्नत घाँस, पशु आहार उत्पादन, कफि, चिया, ट्राउट, अलैंची खेती, किवी व्यवसायीलाई आवश्यक सुविधा, सहजीकरण एवं प्रविधि प्रयोगमा सहयोग गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रलाई विषादीरहित अर्गानिक तरकारी, खाद्यान्न, दुध र मासुजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिइनेछ । व्यवसायिक रुपमा भैसीं, गाई, बाख्रा, लोकल कुखुरा, बंगुर, माछा पाल्ने व्यवसायीलाई अधिकतम उत्पादनको आधारमा अनुदान दिने नीति तय गरिनेछ ।
१०. कृषिमा यान्त्रीकरण र औजारीकरणलाई निरन्तरता दिइनेछ । लागत सहभागितामा औजार उपकरण उपलब्ध गराइनेछ ।
११. आवश्यकता अनुसार नयाँ सहकारी दर्तालाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै सहकारीको मर्जरलाई बढावा दिइनेछ ।
१२. कृषि तथा पशुसेवा क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन तथा रणनीति निर्माण गरिनेछ ।
१३. उन्नत पशुपालन, उन्नत जातको प्रवर्द्धन तथा कृत्रिम गर्भाधान सेवालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१४. हरेक वडामा एक/एक जना कृषि र पशुसेवा प्राविधिकको व्यवस्था गर्ने कार्यलाई क्रमश लागु गरिनेछ ।
१५. कृषि व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न बाँदर नियन्त्रणको लागि विशेष व्यवस्था र बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
१६. दुध, फलफुल, तरकारी संकलन तथा बजार व्यवस्थापनका लागि संकलन केन्द्र तथा हाट बजार एवं कृषि उपज संकलन केन्द्र संचालनमा ल्याइनेछ । गाउँपालिकाका विभिन्न उपयुक्त स्थान पहिचान गरि वार्षिक कृषि तथा पशुमेला संचालन गरिनेछ ।
१७. प्रत्येक वडालाई कृषि तथा पशुपन्छी सेवा केन्द्रको रुपमा विकास गरिनेछ । वडागत रुपमा कृषि, पशुपन्छी, माछा, मौरी लगायतका पकेट क्षेत्रहरु पहिचान तथा निर्धारण गरी आवश्यक सहयोगहरु एकीकृत रुपमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
१८. हरियो बनको संरक्षण सम्बर्द्धनमा जोड दिइनेछ । सरोकारवालाको साभेदारीमा भूसंरक्षणको लागि आवश्यक नीति लिइनेछ । राष्ट्रिय निकुञ्ज संग समन्वय गरी गाउँपालिकाको विकासमा निकुञ्जबाट अधिकतम लाभ लिन उपयुक्त नीति लिइनेछ । गाउँपालिका भित्रको सम्भाव्य क्षेत्रलाई जडिबुटी पकेटको रुपमा विस्तार गरिनेछ ।
१९. गाउँ क्षेत्रको खेलकुद विकासका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास एवं सुधारका लागि सम्बन्धित निकायसँगको सहकार्यलाई प्रभावकारी ढंगले अगाडि बढाइने छ ।
२०. शिवपुरी गाउँपालिकामा विर्ताको चौर सुनखानीमा ३ नं प्रदेश सरकारबाट निर्माणधीन रङ्गशालालाई क्षेत्रिय स्तरको रंगशालाको रुपमा निर्माण कार्य अगाडि बढाउने कार्यलाई निरन्तरता दिन पहल गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र अन्य स्थानमा पनि रंगशाला, कभर्ड हल निर्माण गर्न सकिने संभावित स्थानको पहिचान एवं विकास गरिनेछ ।
२१. साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षण, प्रवर्द्धन तथा विकासका लागि सम्बन्धित सरोकारवाला पक्षहरुसँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२२. सवै वर्ग र समुदायका परम्परागत रीतिरिवाज, धर्म, संस्कृति, उत्सव, जात्राको संरक्षण सम्मान गर्ने नीति लिईनेछ । सवै जातजातिको धार्मिक कार्यलाई मर्यादित र व्यवस्थित गराउन संस्कृति जगेर्ना सूधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । दाहसंस्कार, मरनपाटी स्थल सुधार गरिने नीति लिईनेछ ।
२३. राज्यको चौथो अंगको रूपमा रहेको सञ्चार जगतलाई सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
२४. गाउँ क्षेत्रमा शैक्षिक गुणस्तरका लागि भौतिक पूर्वाधार लगायतका पक्षमा सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२५. उद्योग वाणिज्य संघ लगायत सरोकारवाला संघसंस्थाको सहकार्यमा व्यापार प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।
२६. व्यवसाय कर, विज्ञापन कर लगायतका संभावित कर संकलनका लागि उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका सरोकारवाला संघ, संस्थासँग सहकार्य तथा साभेदारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२७. यस गाउँपालिका क्षेत्रमा उद्योग स्थापना गरी कम्तिमा पनि १० जना स्थानीयलाई रोजगारी दिने उद्योग स्थापना तथा सञ्चालनमा सहूलियत दिईने छ ।
२८. गाउँपालिका भित्रको सुरक्षा व्यवस्थालाई चुस्त, दुरुस्त बनाउन सुरक्षा निकायको समन्वयमा आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२९. गाउँपालिकाको समग्र सुरक्षा व्यवस्थापनलाई मजबुत बनाउन नगर प्रहरी राख्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

घ) पर्यटन विकास नीति :

१. गाउँको पर्यटन विकास र प्रवर्द्धनका लागि क्यानोनिङ, पर्यटकीय क्षेत्र विकास, एग्रो टुरिज्म क्षेत्र र मार्गहरुको अध्ययन गरिने छ । पर्यटकीय स्थल पहिचान, पर्यटकीय मार्ग निर्माण, एवं एग्रो टुरिज्मलाई विकास गरिनेछ । ककनी, सुइरेचौर, अल्छे, चिसापानी, टोङ्के भन्ज्याङ, माने भन्ज्याङ हुँदै घले भन्ज्याङ सम्म ट्रेकिङ रुटको विकासको लागि अन्य स्थानीय तह र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ । वुढानिलकण्ठ अल्छे शिवपुरी गाउँपालिका हुँदै गोसाईकुन्ड सम्मको पर्यटकीय मार्ग विस्तारमा समेत सरोकारवालासँग सहकार्य गर्दै विकास गर्न प्रयास गरिनेछ ।
२. सरोकारवाला निकायसँग समन्वय र आवश्यक पहल गरी शिवपुरी गाउँपालिकाको पर्यटन गुरु योजना तयार गरिनेछ ।
३. शिवपुरी गाउँपालिकाको ऐतिहासिक, धार्मिक महत्व र परिचय झल्काउने गरी शिवपुरी स्मारक पार्क निर्माण गरिनेछ । सोको लागि आवश्यक बजेट विनियोजनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
४. शिवपुरी गाउँपालिका भित्र रहेका वाघद्वार, थानापती मन्दिर, कुम्भेश्वर गुफा, समुन्द्रादेवी, शिवालय त्रिवेणीधाम, थर्पेलिङ गुम्बा र अन्य गुम्बा तथा मठमन्दिर जस्ता धार्मिक स्थल, अल्छे मैदान, थानापती, सुइरेचौर, गुर्जे र अर्खौले जस्ता पर्यटकीय क्षेत्रहरुको प्रचार प्रसारका साथै पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्दै लगिनेछ ।
५. चिसापानी, सुइरेचौर लगायत पर्यटकीय स्थलहरुको पूर्वाधार विकास गरिनेछ । साथै पर्यटकीय सम्भाव्यता रहेका सुइरेचौर, गुरुङ्गाउँ, अल्छे लगायतका स्थानमा होम स्टे कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । चिसापानीमा भ्यु टावर सहितको पर्यटकीय पार्क बनाउने कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।

ङ) सार्वजनिक सेवा, सुशासन प्रवर्द्धन एवं संगठन विकास, अध्ययन, अनुसन्धान :

१. गाउँपालिकाबाट सम्पादन हुने कामहरुलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यक विषयगत र क्षेत्रगत निर्देशिकाहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२. गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरु असहाय, अपाङ्ग, बृद्ध-बृद्धा एवं दृष्टिविहिनहरुको लागि प्राथमिकताका साथ उपलब्ध गराइनेछ ।
३. कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन पद्धतिलाई प्रभावकारी र वैज्ञानिक बनाई सेवामुखी एवं जवाफदेही बनाईनेछ ।
४. पारदर्शिता एवं सुशासनका लागि गाउँपालिकासँग सम्बन्धित सूचनाहरुलाई विद्युतीय तथा छाप सञ्चार माध्यमबाट सार्वजनिकीकरण गरिनेछ । प्रत्येक वडा कार्यालयमा विद्युतीय माध्यमबाट सेवा प्रवाह संचालनमा जोड दिईनेछ । नागरिक वडापत्र अनुसार सेवाप्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
५. गाउँपालिकाको संगठनात्मक संरचना तथा आवश्यक कर्मचारी दरबन्दी स्वीकृत गरी गाउँपालिकालाई चुस्त र छरितो संगठनको रुपमा विकास गरिनेछ । साथै सेवा करार मार्फत पदपूर्तिको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. अस्थायी प्रकृतिका सेवाहरु जस्तै फोहोमैला व्यवस्थापन, विद्युत, खानेपानी आपूर्ती, सुरक्षा, सूचना प्रविधि सेवा व्यवस्थापन, सरसफाई, बगैचा हेरचाह, सवारी चालक, भान्से, फोटोकपी जस्ता सेवाहरु संस्थागत करारमा लिइने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७. पारदर्शिता एवं सुशासनका लागि गाउँपालिकासँग सम्बन्धित सूचनाहरुलाई विद्युतीय तथा छाप सञ्चार माध्यमबाट सार्वजनिकीकरण गरिनेछ । कम्तिमा चौमासिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ । विकास निर्माणको सार्वजनिक परीक्षण गरिनेछ । नागरिक वडापत्र लागू एवं भ्रष्टाचार शुन्यता कायम गर्न प्रयत्न गरिनेछ । साथै विकास निर्माण कार्यमा पारदर्शिता कायम गर्न योजना स्थलमा नै सूचना पाटी राख्ने, सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधि मैत्री बनाईने छ ।
८. यस गाउँपालिकाको कार्यसम्पादन तथा सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई उत्प्रेरित गरी मनोबल उच्च राख्न अतिरिक्त समय कामकाज गरेबापत भत्ता, खाजा खर्च स्वरुप मासिक रुपमा कार्यविधि बनाई निश्चित सूविधा उपलब्ध गराइनेछ । वडा कार्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि नियमानुसार सञ्चालन खर्च उपलब्ध गराईने छ ।
९. यस गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रममा नसमेटिएका तर सम्बन्धित निकायबाट आकस्मिक रुपमा प्राप्त हुने बजेट तथा कार्यक्रम र गा.पा.भित्र गर्नुपर्ने आकस्मिक तथा अत्यावश्यक कार्यहरु गाउँपालिका बोर्ड बैठकबाट निर्णय गरी कार्यान्वयन गर्ने र आगामी गाउँ सभाबाट अनुमोदन गरिनेछ ।
१०. गाउँपालिकाको विभिन्न सेवा सञ्चालन, व्यवस्थापन, प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक कानूनको अध्ययन, अनुसन्धान, निर्माण गरिनेछ ।
११. उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारी, उपभोक्ता समिति, तोकिएको समय भन्दा अगावै सबै योजना सम्पन्न गर्ने वडा तथा नागरिक समाज संस्थालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१२. जनताको समस्या, गुनासो तथा पिरमर्काको प्रत्यक्ष सामाधानका लागि निरन्तर प्रयत्न गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहमा जनस्तरबाट पृष्ठपोषण लिने व्यवस्था गरी सेवा प्रवाहमा जनस्तरको संलग्नता वृद्धि गरिनेछ ।
१३. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि चालु आ. व. बाट बैकिङ प्रणालीमा आबद्ध गरिएको छ । यसलाई प्रभावकारी बनाई सेवाग्राहीले सहज रुपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने वातावरण बनाईनेछ ।

१४. योजनवद्ध विकासको थालनी गर्न गाउँपालिकाले यसै वर्ष सबै सरोकारवालाको सहभागितामा आवधिक योजना निर्माण गरेको छ । उक्त योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष प्राप्तिका लागि आवश्यक कार्यक्रहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१५. व्यक्तिगत घटना दर्ता, पञ्जीकरण सेवालाई प्रभावकारी बनाइनेछ । समयमै घटना दर्ता गराउने कार्यलाई अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

१६. वडा कार्यालयहरुबाट न्यनतम सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक चालु प्रकृतिको

रणनीति :

गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,

आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटले परिलक्षित गरेको उद्देश्य प्राप्तिको लागि देहाय बमोजिमको रणनीतिलाई थप प्रभावकारीता सहित निरन्तरता दिइनेछ ।

१. आधारभूत सेवा तथा पूर्वाधार विकासमा समन्वय, सहकार्य, सहभागिता र साभेदारीको अवधारणालाई थप प्रभावकारी बनाउने ।
२. राजश्वका क्षेत्रहरुको पहिचान र अधिकतम परिचालन र उक्त कार्यका लागि सरोकारवालाहरुको सहकार्यमा जोड दिने ।
३. ठूला योजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययन एवं डिजाइनका लागि विज्ञ परामर्श दातृ संस्थाहरुको सेवा लिने ।
४. समावेशी तथा सन्तुलित विकासका लागि सामाजिक परिचालनमा जोड दिने ।
५. लक्षित तथा विशेष लक्षित क्षेत्रमा क्रियाशिल संघसस्थाहरुलाई गाउँपालिकाको एउटै छाताभित्र समन्वय तथा साभेदारी मार्फत लक्षित उपलब्धी हासिल गर्नमा जोड दिने ।
६. सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा जोड दिने ।
७. स्थानीय कानून, नीति, नियम, निर्णय, कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, जवाफदेही र प्रभावकारी बनाउने ।
८. योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, सहभागितामूलक तथा नतिजामूलक बनाउने ।

सभाका सदस्यज्यूहरु,

शिवपुरी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि आगामी आ.व.२०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रम पस्ताव गरेको छु । यो नीति तथा कार्यक्रमको सबै क्षेत्रबाट साथ र सहयोगको साथ सफल कार्यान्वयनबाट शिवपुरीको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा टेवा पुग्ने, सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुने र आम जनताले विकास र परिवर्तनको अनुभूति गर्न सक्ने विश्वास लिएको छु । अन्त्यमा शिवपुरी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि योगदान पुऱ्याउनुहुने स्थानीय राजनीतिक दलहरु, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, गैर सरकारी क्षेत्र प्रति आभार प्रकट गर्दछु । साथै नागरिक समाज, बुद्धिजीवि, सञ्चार जगत तथा सम्पूर्ण शिवपुरीवासीहरुलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । धन्यवाद ।

रामकृष्ण थापा

अध्यक्ष

मिति : २०७६/०३/१०